Actio pro obiecto, vel materia actionis.

30 Multoties actio ſumitur pro obiecto, vel pro materia actionis; ut *Cuſtodiam cuſtodire, Plantare plantationem, Timorem timere, Sacrificium ſacrificare, Viſionem videre*: de quo egimus in *Prolog.Galeat.* §.4.num.10. Etiam eſt Helleniſmus. Sophocl. in *Philoct.* v. 1423. *Laudem laudans.* Euripid. in *Hecub.* v. 779. *Laborans laborem.* In *Medea*, v. 607. *Imprecationem imprecans.* Homer. 1. *Iliad.* v. 232-9. v.132-20. v.303. *Iuro iuramentum.* Iliad. 11. v. 681. *Debitum debebant.* Quos imitatur Plautus, in *Bacchid.* Act.4. ſcen. 4. v. 47. *Quæ dicta dixit me adverſum tibi?* In *Trinumm.* Act. 1. ſcen. 2. v. 40. *Quid in mentem venit tibi iſtæc dicta dicere?* Virgil. 12. *Æneid.* v.680. *Furere furorem.* Pariformiter de auditu iudicandum. Unde *Audire auditionem*, vel *audire auditum*, idem eſt, ac audire verbum, famam, nuncium; quo proclivè teſtimonia ſacra delicantur. *Audite auditionem in terrore vocis.* Iob.37. 2. *Audierunt auditionem tuam.* Nahum. 3. 19. Coniungitur actio & auditus materia. Ierem. 51. 46. *Timeatis auditum, qui audietur in terra: & veniet in anno auditio, & poſt hunc annum auditio.* Habac. 3. 1. *Domine audivi auditionem tuam.* Iſai. 53. 1. *Quis credidit auditui noſtro?* Ideſt, relationi? Ezech.21.7. *Pro auditu, quia venit.* Septuag. *Propter nuncium, qui venit.* Sic quidem intelligitur illud Eccleſiaſtæ, 1. 8. *Non ſaturatur oculus viſu, nec auris auditu impletur.* Quaſi diceret, vocibus, notitijs, ſpeciebuſvè, quibus mediâ aure cognitio fit.

Plaut. — Eccle. 1. 8.

31 Quapropter olim uſitatum tangere extremum auriculæ, illius qui in teſtem adducendus erat. Articulum refert Horat. 1. *Satyr.* 9. a v.76.

Horat.

——— Caſu venit obvius illi
Adverſarius: & quò tu turpiſsime? Magnâ
Exclamat voce: & licet anteſtari? Ego verò
Oppono auriculam. Rapit in ius: clamor utrinque:
Undique concurſus: ſic me ſervavit Apolo.

Lex erat apud Rom. XII. Tabul. *In ius vocatus, ni eat, anteſtatus in*(eum)*capito: ſi calvitur* (ſi moretur, vel fruſtretur) *pedemvè ſtruit* (fugit) *manum endoiacito.* Ideſt, *Capito, iniectâ manu.* Terent. in *Eunuch.* Act. 3. ſcen. 2. v. 9. *Si vim facit, ducito hominem.* Ita exponit legem gloſſa, quæ eſt Caroli Carondeletij. *Si quis olim adverſariorum traxiſſet in ius ſine teſte, iniuriari videbatur: ideo præſente aliquo id faciebant, & tales teſtes Anteſtatos dicebant, eorumque aurem tangebant, quo memores eſſent; interrogantes, Licet anteſtari? Quòd ſi reſpondiſſet, Licet; porrigebant aurem: qua tactâ impunè adverſarium trahebant in iudicium.* Idem Turneb.lib.13. *Adverſar.* cap.26. Cuiacius lib.7. *Obſervat.* cap.16. Revard. ad prædict.leg. *cap.*5. & Ludovic. Carrio, *lib.*2.*cap.*11.cum Frider.Taubmann.in *Plaut.Perſ.*Act.4.ſcen.9.v.10. Recolit Plin.*lib.*11. cap. 45. *Eſt in aure imo memoriæ locus, quem tangentes atteſtamur.* Cauſam affert Kircher.lib.3.*Obeliſc.Pamph.*cap.2. *Quia auris* (inſit) *memoriæ conſecrata.* Cœl.Rhodigin.quo dudum. *Sic verò faciebant, ut contingentes imam auriculam, dicerent: eſto memor.* Ovid. 1. *Amor.* Eleg.4.v.23.

Terent. — Carondel. — *Quid olim auricula tacta?* — Plin. — Kircher. — Rhodigin.

Si quid erit de me tacitâ quod mente loquaris,
Pendeat extremâ mollis ab aure manus.

Iccircò Alex. ab Alexand. lib.2. cap.19. ait: *In ima aure memoriæ ſedes. Si quem facti alicuius admonebant, aut atteſtari in iudicio volebant, imam aurem veteres tangebant.* Senec. in *Ludo Claud.* ſubdit: *Ad hoc velle acceſsit Hercules, & aurem ei tetigit.* Hoc intuitu auris dextra dicata Nemeſi, ut ait Plin.loc.cit. Deæ, ſcilicèt, ultrici; quippe promptè à tergo, ni teſtis verax in depoſitionis iudicio. Modò intelligitur illud proverbium. *Nec aurem tango, nec habeo.* Aliter comminiſcitur Eraſm. *Chiliad.* 3. *Centur.*5. *Adag.*100. At ſenſus genuinus eſt: *Nec teſtis ſum, nec quæro teſtem.* Hiſpanicè: *Ni gano, ni doi varato: no quiero pleito.* Adi Pincian. Ex his liquet, certitudinem auditus inquiri, ut res conſtet: qua de cauſa ſine dubio proponitur, ubi *auditione audiri*, dicitur.

Alex. ab Alex. — *Memoria per auriculā ſignata.* — Senec. — *Auricula dextra cur Nemeſi ſacra?*

Auditus auris pro corde docili.

32 Aliquando *auris auditus* pro aure docili uſurpatur: tuncque cor ſignatur facile audientis, frugique indolis. Eccli.17.5. *Aures & cor.* Petron.in *Satyric.* fol.46. *Deflectit aures ſua ſponte credentes.* Ita *Facilem aurem*, dixerunt Iuvenal. *Satyr.*3. v.122. Propert. *lib.*2. *Eleg.*21. *v.*15. & Horat. 1. *Satyr.*1. v.22. qui lib. 1. *Epiſt.*1. v.40. ait: *Patientem commodet aurem.* Tit. Liv. *lib.*2. *ſect.*5. *Auribus ſecundis.* Eodem ſenſu in Scriptura, *Auris audiens*: Proverb.15.31. Eccli.3.31. *Qui habet aures audiendi, audiat.* Matth.13.9.43. & Mar.4. 9. 23. *Qui habet aurem, audiat.* Apocal. 2. 7. 11. 47. 29. 3.6.

Prov. 20.12 — Matth. 11. 15. — Apocal. 2. 7

3 6.13.22. Syr. *Qui habet aures audientes.* Arab. *Qui habet aures ad audiendum.* Non omnes, qui habent aures, habent aures audiendi: ideſt, dociles, ut poſsint capere quæ dicuntur. *Quis namque in illo populo eſſe tunc poterat* (inſit Gregor. Magn. Homil.14. in *Ezech.*) *qui aures corporis non haberet? Sed cùm dicit: Qui habet aures audiendi, audiat; apertè monſtratur, quòd illas aures quæreret, quas omnes habere non poterant,* Iuvenc.lib.2.*Evangel.Hiſtor.*v.761.ſuccinit.

Greg. Mag. — *Pro mente.* — Iuvenc.

Talia diſcipuli mirantes dicta requirunt:
Audiat hæc, aures mentis qui geſtat apertas.

Hinc Iſaias dicit: *Audite audientes*, igitur plures adinſtar ſtatuarum, habent aures, ſed non audiunt. Ita ergo Servator N. Matth.13.13. *Audientes non audiunt.* Omnes audiunt: at non omnes habent audientes aures. Ioann.5.25. *Mortui audient vocem filij Dei, & qui audierint, vivent.* En auditus cum auditu & ſine auditu. Ambroſ.in illud Pſalm.43.2. *Auribus noſtris audivimus*; inquit: *Auribus noſtris? Quaſi non ſatis eſſet, Audivimus. Certè ſi hoc placuerat; Auribus audivimus plenum erat: cur ergo additum eſt, Noſtris? Quid ſibi hoc vult, niſi ut intelligas illa eſſe noſtra, quæ mentis ſunt; & ea eſſe meliora, quàm quæ iſtius corporis?* Hoc eſt ad propoſitum audire. Eccli. 17.11. *Audierunt aures illorum*, cap.43.26. *Audientes auribus*; & reliqua in ſacra pagina ſparſa. Hoc totum ex affectu audiendi, & auditis repugnandi pendet, uti latiùs videbimus: quare pro cordis duritia, vel aptitudine in audienda ſumitur, & non ſine fulcro: etenim ut ait Galen.lib.6. de *Uſu partium*, cap.15. natura in corde geminas aures collocavit, ita nominatas, *quia utrinde cordi, ſicut animalis capiti aures adiacent.* Hæ aures à Chriſto petuntur, nimirùm cordis, ſive conſiderationis: ideo dicit, *Qui habet*; igitur non omnes habent aures audiendi.

Iſai. 6. 9. — *Quomodò auditus, cū auditu, & ſine illo?* Ambroſ. — *Cor habet aures.* — Galen.

33 Ut videas, quàm ridiculi Rabbini in cunctis; contemplare quid deliravere circa aures. Arbitratus eſt Samuel ſe vocari à Sacerdote Heli: & hic cum intellexiſſet à Deo vocari; *Dixit ad eum* (ait Biblic. Philo in *Antiquit.*) *Aure tuâ dextra intende, ſiniſtrâ tace. Phineès enim ſacerdos præcepit nobis, dicens: Auris dextera audit Dominum per noctem, ſiniſtra autem Angelum: & ideo ſi in dextra audieris: dicito: Dic quod vis, quoniam audio, tu enim me plaſmaſti. Si autem in ſiniſtra audieris, veni & annuntia mihi. Adiecit Dominus tertio loqui, & repleta eſt Samueli dextra auris: & ut ſcivit quoniam patris ſui elocutio deſcenderat; converſus Samuel in alio latere dixit: ſi poſsibilis ſum, loquere, quoniam tu plus de me noſti.* Hi non habent aures cordis: imò ignorant, ubi aures habent. Eſt omninò ſuperſtitio, qua uſi Romani & Ægyptij. De Græcis, refert Pauſanias in *Achaicis*, ſeu cap.228. *In medio, Mercurij marmoreum ſignum: ante ſignum Veſta, & ipſa marmorea: appoſitæ ei ſunt plumbo ferruminatæ eneæ lucernulæ. Qui Deum conſulunt, Veſtam primùm thure incenſo placant, deinde oleo infuſo lucernas accendunt: tum verò in aræ dextra parte nummum patriâ nota ſignatum dedicant. Ubi quod ex uſu fuerit, interrogaverit, aurem ſimulacro admovet: inde abiens manibus aures premit. Ubi è foro excedit, amotâ manu quam primùm excepit vocem, eam ſibi oraculi loco ducit. Talis etiam apud Ægyptios in Serapidis fano celebratur oraculi religio.* Eadem faciunt mulierculæ, ut legi quondàm in libell.cui titulus, *Dies & noctes Matritenſes*; ubi plura riſu digna. Etiam apud viros haud quintæ claſsis, prævaluit ſuperſtitio tinnitus auris dextræ vel ſiniſtræ: igitur creditur eum ab abſentibus laudari, cui auris tinnit dextra: econtrà vituperari, ſi ſiniſtra. In *Epigramm.Græc.* lib.7.n.9. invenitur, quod Virgilius ſurripuit:

Phil Bibl. — *Superſtitio Iudæorum de aure dextra & ſiniſtra.* — Pauſan. — *Ethnicorum de primis auditis vocibus.* — *Ludicrum de aurium tinnitu.*

Garrula quid totis reſonas mihi noctibus auris?
Neſcio, quem dicis, nunc meminiſſe mei.

Virgil.

Senec. in *Oedip.* v.188. *Reſonant aures.* Alex. ab Alex. *lib.* 2. *cap.* 19. *Propterea tinnitu ferunt aurium, abſentium de nobis ſermones præſentiri.* Idem eſt de oculo, ac ſupercilio ſaliente. Plauto in *Pſeudol.* Act. 1. ſcen. 1. v.105. *Supercilium ſalit. Utinam dictis facta ſuppetant!* Vide Muretum *lib.*9.*cap.*6. Theocrit. *Edyl.*3. v.36. *Saltat oculus mei dexter. Nunquid videbo ipſam?* Lucian. *Dialog. meretric.* inſit: *Salit cor.* Sophocl. in Hippolyt. v.497. *O Phædra! In animo ſaltat palpitatio.* Senec. in *Hercul. Oetæo*, v.708. *Cor attonitum ſalit.* Perſius *Satyr.*3.v.111. *Cor tibi rite ſalit.* Sic de aurium tinnitu ſuperſtitioſâ cogitant. Lucian. loc.cit. *Nunc nobis tinniunt aures: hera num veſtri meminerat?* Plin.lib.28.cap.2. *Quin & abſentes tinnitu aurium præſentire ſermones de ſe, receptum eſt.* Catullus, *Epigram.*53.

Senec. — Alex. Ab Alex. — *Et de corde, oculovè ſaliente.* — Theocrit.

Lingua ſed torpet, tenues ſub artus

Fla-

Catull.

Flamma dimanat ſonitu ſuopte
Tintinnant aures.

34 In hos invehitur Auguſtin. lib.2. de *Doctrin. Chriſtian.* cap. 20. & Saliſber. *Polycrat.* lib. 1. cap. 12. etiam apud Romanos omen accipere ab auditis, quaſi eſſet oraculum, late inolevit.

Ovid.

Ad primam vocem timidas advertimus aures:
Omina principijs, inquit, ineſſe ſolent.
Templa patent aureſque Deûm: nec lingua caducas
Concipit ulla preces, dictaque pondus habent.

Augurium apud Romanos ex occurſu vocum. Plutarch. *Singulare omen.*

Canit Ovidius, lib. 1. *Faſtor.* v. 179. & ex Cicerone de *Divination.* lib. 1. Plutarch. in *Paul. Æmil.* ait: *Cùm præfectus bello contra Perſeum ſplendidè ab univerſo populo domum eſſet deductus; filiolam plorantem domi offendit: eamque ſalutatam, ac de cauſa triſtitiæ interrogatam, reſpondiſſe: Neſcis mi Pater, Perſeum noſtrum mortuum eſſe? Loquebatur autem de catello, quem id nominis gerentem alebat. Reſpondit Æmilius. Dij benè vertant mea filia: accipio omen.* Alia omina in *Biblioth.* obſervat Photius. *Taurum ſacrificanti* (inquit) *Temiſtoclis patri, nunciatum, filium ſibi Themiſtoclem natum; qui epoto ſanguine tauri mortuus eſt. Darius Hyſtapis filius, à matre expoſitus, equæ ubere educatus eſt; & hinnitu equæ Rex factus eſt. Ibyci Lyrici ſervus, nomine Hercules, vivus exuſtus eſt. Oreſtes exijt in lucem die feſto Cereris Erinnydis, ſeu furiæ cognomento; & furijs actus eſt. Philippus puer ſtellas deciduas ſub veſperam, ſagittis figere tentabat: Stellæ cognomento fuit is, à quo oculus eius ſagittà erutus eſt. Marſyas natus eſt eo feſto Appollinis, quo omnium victimarum pelles Apollini dicantur; & Marſyæ pellis detracta eſt. Claudio prægnans mater boletorum avida erat, & Claudius boleto perijt.* Quoad Rabbinorum præfatam ſuperſtitionem, auguror allegoricè ſumi floridè poſſe; ex eo quòd Petrus abſcidit auriculam dextram Malchi, ducis cohortis in Chriſti capturam: igitur Hebræi ex illo tunc cuncta erga illum ſiniſtrè audiunt, nec niſi ſiniſtrà aure ſcripta in lege percipiunt. *Dextra verò auris amputatur* (ait Cyrillus Alexand. lib. 11. in *Ioann.* cap. 35.) *ut dextero, proboque auditu carere Iudæos, ſignificaretur: noluerunt enim Chriſtum audire. Sic auditu ſiniſtro comprobato, cogitationes ſuas ſecuti ſunt errantes, & in errores alios trahentes.* Ita manent, & manebunt, quouſque in fine ſæculorum reſtituatur eis dextra auris amputata; ut reliquiæ Iſraël ſalvæ fiant. *Rom. 9. 27. Iſraël ſectando legem iuſtitiæ, in legem iuſtitiæ non pervenit.* Ibid. v. 31.

Phot. *Ludicra ab eventu excogitata.*

Cur Iudæis tantùm auris ſiniſtra? Cyrill.

Iſai. 6. 9. 55. 2.

Quorsù petitur actio in actionem?

35 Quandoque exponitur actio in actionem auditus, uti apud Iſaiam *Audite audientes.* Fit igitur vel propter epitaſim, vel propter propoſitum loquentis fruſtratum. Propter epitaſim, ut conſideratione rei tanti momenti prolatæ, intendant audientes in audienda vel audita: perſiſtatque ſimul animus, intùs agens in contemplatione verborum, ex quorum obſervatione ſumma dimanat utilitas. Matth. 13. 15. *Auribus audiat.* Idem, Act. 28. 27. *Audientes audiant.* Marc. 4. 12. *Auribus tuis audi.* Ezech. 3. 10. Ideſt, intentis auribus audi. Ita 2. Paralip. 6. 40. *Aures tuæ intentæ ſint*: cap. 7. 15. *Aures meæ erectæ*; ut attentio & intenſio cognoſcatur. 2. Eſdr. 8. 3. *Aures omnis populi erant erectæ ad librum.* Etiam huiuſmodi ſtylus apud Profanos. Sophocl. in *Electr.* v. 28. & 31. *Arrectà aure ſta, acutam aurem meis ſermonibus dans.* Virgil. 12. *Æneid.* v. 617. *Arrectaſque impulit aures.* Propert. *lib.* 3. *Eleg.* 6. *v.* 8. *Suſpenſis auribus.* Terent. in *Andr.* Act. 5. ſcen. 4. v. 30. *Arrige aures Pamphile*: ſumptà translatione à pecudibus, quæ ſolent aures arrigere, ſi quid ſonuerit. Plin. *lib.* 8. cap. 32. *Cervi mulcentur fiſtulà & cantu: & cùm erexere aures, accerrimi auditus: cùm remiſere, ſurdi.* Unde Solorzanus Emblem. 60. inquit:

Erigere aures attentionem, notat. Plin.

Solorzan.

Demiſſas Cervi ſtrepitus non fertur ad aures:
Has tamen arrectas vel levis aura ferit.

Hor. Apoll.

Horus Apollo, Hieroglyph. 45. *Auditum demonſtrantes Ægyptij tauri auriculam pingunt: audit enim vel ex longinquo intervallo.* Aptiùs auriculam capræ, ut idem, *Hieroglyphic.* 64. quippe auribus & audit, & reſpirat. Etiam aſſerit Plin. *lib.* 8. *cap.* 50. Virgil. 1. *Æneid.* v. 156. *Silent, arrectiſque auribus aſtant*: ideſt, intenti in alloquium, uti obſervat Ariſtotel. lib. 9. *Hiſtor. animal.* cap. 5. ipſeque Virgil. vividè ſignat, ibid. *lib.* 4. *v.* 79. *Pendetque narrantis ab ore.* Quem æmulatus Ovidius, *Epiſt.* 21. v. 120. ſuccinit:

Cur ſignum in cervo, capra & tauro

Ovid.

Narrantis coniux pendet ab ore viri.

Cu-

Cura, ac ſolicitudo in audienda, vigilanter exprimitur apud Terent. in *Phorm.* Act. 5. ſcen. 6. à v. 26.

——Hæc ut ego audivi, ad fores
Suſpenſo gradu placidè ire perrexi. Acceſſi, adſtiti:
Animam compreſſi: aurem admovi: ita animum cœpi adtendere,
Hoc modo ſermonem captans. Hìc pulcherrimum facinus audivi.

Terent.

Iccircò in res ſcitu dignas neceſſariæ emunctæ aures. *Perpurgatis damus tibi operam auribus*: ait Plaut. in *Milit.* Act. 3. ſcen. 1. v. 179. & prolog. in *Caſin.* v. 29.

Quæ auri purgata? Horat.

Eſt mihi purgatam crebrò qui perſonet aurem.

Subdit Horat. *Epiſt.* 1. lib. 1. v. 7. & Perſ. *Satyr.* 5. v. 63. *Fruge purgatas inſeris aures.* Solicitantur, ut bibant, hauriantque doctrinam, ac ſimul teneant, retineantque; ut quicquid in bonum dicitur boni, libretur mente, ne deleat turpis oblivio, quæque in illas inſtillavit vigilantiſsima ratio. Hinc Ierem. 13. 15. *Audite & auribus percipite.* Idem, Iudic. 5. 3. Pſalm. 48. 2. *Auſculta, inclina aurem tuam.* Prov. 4. 20. Pſalm. 44. 11. *Audi & inclina aurem tuam.* Ita 4. Reg. 19. 16. & alijs in locis eodem ſenſu & diſcreto ſtylo: quaſi corde & animo, pluſquam aure audiendum; uti diximus, *Tautolog.* 7. *n.* 3. *Omnes ſermones aſſume in corde tuo, & auribus audi.* Ezech. 3. 10. *Hoc firmandum, & altiùs quotidianá meditatione figendum.* Seneca, *Epiſt.* 16. Plaut. ubi dudùm: *Aures votivæ ſi ſunt, animum advertite.* Homer. 16. *Odyſſ.* v. 299. *Tibi dico: tu autem in mentibus pone tuis.* Virgil. 2. *Æneid.* v. 711. & *lib.* 10. v. 104.

Quid auris inclinatio in auditu?

Senec. Plaut.

——Quæ dicam, animis advertite veſtris.
Accipite ergo animis, atque hæc mea figite dicta.

Virgil.

Hoccine propoſito *Auritus populus* dicitur apud Plaut. prolog. in *Aſinar.* v. 4. quaſi traheretur revinctus per aurem aureis verborum catenulis; uti fictum de Hercule Ægyptio, ſeu Ogmio, de quo Lucian. dialog. de *Iove tragœd.* & dialog. de *Hercule.* Claud. Minos in *Embl.* 137. & 180. Alciat. Modò perſpicuum, quid ſit habere aures audiendi, quas Salvator N. in audientibus exoptat; dices: *Qui habet aures audiendi, audiat*: hoc eſt, quiſquis habuerit aviditatem audiendi verba æternæ vitæ: aurem puram, vaporatam, ſolicitam; ut pendeat ab ore dicentis, ſuſpenſiſque auribus audiat, animo ſigens quicquid intravit in aurem. *Qui corde bono & optimo audientes verbum retinent.* Luc. 8. 15. inclinantes aurem in illum, reſpectu cuius nunquàm ſic locutus eſt homo. *Mirabantur in verbis gratiæ, quæ procedebant de ore ipſius.* Cap. 4. 22. Catenulis aureis homines ad ſe trahebat, pendentes narrantis ab ore. *Ecce totus mundus poſt eum abijt.* Ioann. 12. 19. Quod fictum de Alcide, in Chriſto verum. Audite. Optima Achillis Bocchi mythologia *Symbol.* 43.

Matth. 11. 15.

Quæ ſint aures audiendi?

Si ſtudium affuerit ſummum, & quidam ardor amoris,
Tum nihil obfuerint cura, laborque tibi.
Qui Gallum Alcidem ſemel auribus hauſerit ultro,
Ille diſertus erit non modò, ſed ſapiens.

Ach. Bocch.

36 Hac igitur de cauſa auris, ut diximus, *num.* 31. dicata memoriæ. *Ægyptij qui per notas & figuras ſenſus effingunt* (ait Alex. ab Alex. *lib.* 2. *cap.* 19.) *ſi quem memorem ſignificabant, leporem aut vulpem auritis auribus, quòd ſummi eſſent auditus & memoriæ, effingebant.* Unde in puerorum diſplinam aliquid optabant, purum, quod pueris tinniret in aures. Hiſpan. *Que les biзieſſe harmonia.* Cicer. in *Epiſt.* ad Leptam. *Leptam noſtrum* (ait) *cupio delectari iam talibus ſcriptis: etſi abeſt maturitas ætatis, tamen perſonare aures eius huiuſmodi vocibus non eſt inutile.* Hæccine phraſis indicat ex auditis, quaſi ex muſica, aliquid reſtare in auribus, quod quaſi idem inſuſurret, diutiùſque illic maneat. *In auribus ſemper probitatis vocem obſtrepentem habere congruit: & quæ continenter ſententias renovet*: ait Plutarch. in libell. *Quo modo legendi Poëtæ.* Et Petron. in *Satyric.* fol. 3. *Ut ſapientiæ præceptis animos componerent, ut verba atroci ſtylo effoderent; ut quod vellent imitari, diù audirent: iam illa grandis oratio haberet maieſtatis ſuæ pondus.*

Alexand. ab Alexand. *Auris memoriæ Symbolum.*

Cicer.

Plutarch. *Doctrina in pueros, cur harmonica dicatur?*

Petron.

——Nunc adbibe puro
Pectore verba puer: nunc te melioribus offer:
Quo ſemel eſt imbuta recens, ſervabit odorem
Teſta diù.

Horat.

Canit Horat. *lib.* 1. *Epiſt.* 2. *v.* 67. Non ſolùm tentandum eſt, ut doctrinam, qui audit, *auribus excipiat* (ut ait Ovid. 4. *Triſt. Eleg.* 1. v. 90.) ſed quòd uti auditorum

ſuc-

ſuccus reſtat,& *ſecretam gannit in aurem.* Perſ. *Satyr.* 5. v. 96. *Quemadmodùm qui audierunt ſymphoniam, ferunt ſecum in auribus modulationem illam, ac dulcedinem cantus, quæ cogitationes impedit, nec ad ſeria patitur intendi; ſic ſermo diutiùs hæret, quàm auditur: nec facile eſt, ſonum dulcem animo excutere: proſequitur & durat, &*

Senec.

ex intervallo recurrit. Ita Senec. *Epiſt.* 123. Ideo Apud Ægyptios auris picta opus futurum ſignificabat: aſſerit Horus, *Hieroglyph.* 22. quippe fruſtrato opere, non audit

Sophocl.

audiens. *Nec ſcis audire*: ita Electra apud Sophocl. v. 637. Claret ex ſacra pagina. Ierem. 5. 21. *Habetis aures & non auditis.*

Inutilia & nulla, paria.

37 Hinc exprimitur actio ad actionem audiendi propter fruſtratum effectum: quare dicitur auris ſine aure, quippe quæ ſine fructu, nulla videntur, quæ facta: etiam inaudita, audita. Plura diximus in huiuſmodi propoſitum, *Tautolog.* 7. *n.* 7. & *Tautolog.* 9. *n.* 52. Ibi videris in genere. Pro noſtro inſtituto, Homer. 15. *Iliad.* v. 128. *Fruſtrà aures ad audiendum ſunt.* Manil. lib. 4. *Aſtron.* v. 435.

Manil.

In vanumque labor cedit, quem deſpicit auris.

Propert. *lib.* 2. *Eleg.* 33. v. 23. *Non audis, & verba ſinis mea ludere.* Plaut. *Pſeud.* Act. 1. ſcen. 3. v. 23. *Audi. Surdus ſum.* Plutarch. de *inſtit. liber.* inquit: *Nec audiamus audientes.* Ita Eraſm. *Chil.* 4. *Cent.* 3. n. 41. dicit: *Cæcus auribus.* & ille alius apud Terent. *Heautont.* Act. 5. ſcen. 5. v. 12. *Surdus ſum.* Sicut videntes ſine animo,

Æſchyl.

quæ vident, non vident, intùs obducto ſenſu; ita in auditu. *Qui primum videntes, fruſtrà videbant: audientes non audiebant*: ait Æſchyl. in *Prometh.* v. 437. Vividè huiuſmodi conditionem delicavit Pſaltes Regius, Pſalm. 37. 14. *Ego autem tanquàm ſur-*

Pſal. 37. 14.

dus non audiebam. Non ſurdus, ſed *tanquàm ſurdus, factus* (in auditis) *tanquàm homo non audiens.* Propterea, Marc. 8. 18. *Aures habentes non auditis.* Matth. 13. 14.

Act. 7. 57.

Auditu audietis, & non intelligetis. Et v. 13. *Audientes non audiunt.* Act. 7. 57. *Continuerunt aures ſuas*: Ideſt, audire noluerunt. Quo ſtylo Plaut. ubi ſupr. *Surdus ſum.* Senec. de *Conſolat. ad Marciam*, cap. 2. *Aures ſuas clauſit*: ita ut quaſi haberent feras, clauderent aditus. Similitudo pecudum, quæ aures demittunt, ne audiant.

Horat.

Demitto auriculas, ut iniquæ mentis aſellus,
Cùm gravius dorſo ſubijt onus.

Auriculas aſini quis non habet? interrogat Perſius, *Satyr.* 1. v. 135. *Phaneſiorum gen-*

Plin.

tes, in quibus nuda alioquin corpora prægrandes ipſorum aures contegant: ait Plin. *lib.* 4. *cap.* 13. & *lib.* 7. *cup.* 2. Cœl. Rhodig. *lib.* 3. *cap.* 29. Hartmann. Schedel. 2. *Mund. ætat.* & Sebaſt. Munſter. lib. 5. *Coſmograph.* cap. 126. *Tam inſigniter auritos* (ait) *ut aures ad pedes defluant; atque in alterutram earum decumbent, quarum duritiæ arbores convellant.* Quos Iſidor. lib. 11. *Etymolog.* cap. 2. à *Pan* quod ſermo, & *Ota* auris, *Panotios* nominat; diffusà aurium magnitudine, ita ut loco veſtium contegantur auribus. Conciliat hoccine nominum diſcrimen Turneb. lib. 6. *Adverſar.* cap. 19. Haud ſecùs in audiendam veritatem protervi, qui ad nutum auriculas habent: ita ut præut placet, aperiant; & præut diſplicet, auribus ſe totos contegant, ne quid au-

Quę auris Bœotica?

diant. Hæc dicitur *Auris Batava*, vel *Bœotica.* Calphurn. *Eclog.* 7. v. 18. *Obeſſis auribus.* Propert. *lib.* 1. *Eleg.* 1. v. 37. *Monitis tardas adverterit aures*: & *lib.* 2. *Eleg.*

Actor. 7. 51.

20. v. 13. *Ad ſurdas dicitur aures.* Iuvenal. *Satyr.* 9. v. 113. *Miſeram aurem.* In Scriptura *Aures incircunciſæ.* Ierem. 6. 10. & *Act.* 7. 51. appoſitè: igitur præſcindenda impedimenta oppoſita voluntaria, ut aperiantur in auribus ad verbum cœlitum

Incircunciſa?

oſtia. Hinc ſubdit Ieremias; quia eorum incircunciſæ aures, *& audire non poſſunt.* Obturatæ ſunt aures: & cùm harum repagula pendeant à protervia cordis; perfrictà fronte dixerunt: *Non audiemus.* ibid. cap. 44. 16. *Ad hanc ſignificandam aurium incircun-*

Lorin.

ciſionem, permiſit fortaſsé Deus (infit Lorin. in loc. *Actor.* cit.) *ut Malcho ſervo Principis Sacerdotum* (*quem ſervum credibile eſt, ſatellitium animaſſe, & inſtruxiſſe contra Chriſtum*) *Petrus abſcinderet auriculam.*

38 In huius phraſis intelligentiam, & pro alijs etiam membris acceptæ, ſciendum eſt, in Sacra pagina vocari præputium metaphoricè, quicquid neceſſariò reſcindendum, ut credito conſulatur muneri. Ier. 4. 4. *Circuncidimini Domino, & auferte præpu-*

Ierem. 4. 4.

tia cordium veſtrorum: igitur pravæ ab illis affectiones removendæ. Innuit Moyſes Deuter. 10. 16. *Circuncidite igitur præputium cordis veſtri*: & (*pro Ideſt*) *cervicem*

Quid cordis præputium, & mentis, & auris?

veſtram ne induretis amplius. Cor illorum nonnunquàm contumax: qua de cauſa Deus Levit. 26. 41. minatur: *Inducam illos in terram hoſtilem, donec erubeſcat incircunciſa mens eorum.* Haccine notà ſemper inuſti. Ierem. 9. 26. *Omnes Gentes habent præpu-*

tium:

tium: omnis autem domus Iſraël incircunciſi ſunt corde. Stylum ſequitur Ezechiel, cap. 44. 7. *Inducitis filios alienos incircunciſos corde, & incircunciſos carne.* Sic alia, quippequàm cor eorum non erat rectum cum Deo, neque fideles habiti ſunt in teſtamentum eius. Sequebantur capitones deſideria cordis, & ideo obturabant aures; ne ingrederetur cognita veritas, & ſimul removeret inſanias falſas, quæ efficiebant præputia ac obices, ne poſſent audire pravis affectibus aures. *Cui loquar.* (dicitur, Ierem. 6. 10.) *& quem conteſtabor, ut audiat? Ecce incircunciſæ aures eorum, & audire non poſſunt.* Eodem ſenſu eis dixit Stephanus: *Durà cervice, & incircunciſis cordibus &* Ubi ſupr.

auribus, vos ſemper Spiritui-Sancto reſiſtitis: ſicut patres veſtri, ita & vos. Perpropriè *Spiritui-Sancto*: veritas profectò cognita, & quia cognita impugnata: equidem à ſæculo confregit iugum, dicens: Non ſerviam. Ier. 2. 20. Genimina utique viperarum.

Summa malitia, veritatem cognoſcere & impugnare.

Iuvenal.

——Maiorum vitium, ſequiturque minores,
Et nitidis maculam hæſuram figentia rebus,
Quæ monſtrant ipſi pueris, traduntque parentes.

Succinit Iuvenalis, *Satyr.* 14. à v. 2. at in noſtrum propoſitum opportunior Ovidius, lib. 6. *Metam.* fab. 6.

Ovid.

Ipſa quoque interiùs cum duro lingua palato
Congelat, & venæ deſiſtunt poſſe moveri:
Nec flecti cervix, nec brachia reddere geſtus,
Nec perire poteſt: intra quoque viſcera ſaxum eſt.

39 Modò elucet quare dicatur, *continuerunt aures ſuas.* Rumpebantur audientes, Verſ. 57.

ne audirent ampliùs; cùm illos auditorum pœniteret, & cor fureret. Syr. *Obturaverunt aures ſuas*; ita ut nec poſſent audire, nec à phrenetico furore ab aliquo revocari. *Non erant ſurdi* (inquit Auguſtin. in *Pſalm.* 57. v. 5.) *ſed fecerunt ſe ſurdos. Quia enim* Auguſtin.

aures patentes in corde non habebant, violentia tamen verbi per aures carnis irruens, etiam ipſis auribus cordis vim faciebat, clauſerunt & aures corporis & ierunt ad lapides. Peiores aſpide. Illa amando tenebras ſuas, quibus ſe involuta occultari dicitur; quoniam cùm exire noluerit, recuſans tamen audire illas voces, quibus ſe cogi ſentit, allidit unam aurem terræ, & de cauda obturat aliam: atque ita voces illas, quantum poteſt, evitans, non exit ad incantantem. Huic ſimiles dixit Spiritus Dei quoſdam non audientes verbum Dei, & non ſolùm non audientes; ſed omninò ut non valeant audire, facientes. Ecce aſpides duriores lapidibus. Quod phyſicè audientibus impoſsibile, tropologicé practicum; igitur patent affectibus audientes ſurdi. Pravus amor ſurdis auribus eſſe ſolet. Stat contra ratio, verùm nequit audire vociferantem rationem: igitur ne audiant quod diſplicet, obſurdeſcunt, & ut claudantur aures, manus inde ſuperponunt, tædentes aures mobiles adinſtar brutorum non habere, ut demiſsis illis nequirent audire. Graphicè Seneca in *Thebaid.* v. 224.

Protervi aſpidibus ſimiles.

Senec.

——Ego aure concipio ſonos
Per quos parentis nomen, aut gnati audiam?
Utinàm quidem reſcindere has quirem vias;
Manibuſque adactis omne, quó voces meant,
Adituſque verbis tramite anguſto patet,
Eruere poſſem.

Ita Horatius, quò ſupr. inquit: *Auriculam collecta ſorde dolentem.* Ne cor doleat, auris refugit, quod pungit. Indicatur variè huiuſmodi incircunciſio auris, ex obice ac voluntaria incircunciſione cordis. *Non audierunt, neque inclinaverunt aurem ſuam.* Ierem. 7. 24. *Sed induraverunt cervicem ſuam, & peius operati ſunt, quàm patres eorum.* V. 26. *Aures eorum ſurdæ ſunt.* Mich. 7. 16. *Qui declinat aures ſuas, ne audiat legem.* Prov. 28. 9. *Irreverentia ipſius obturatio aurium.* Eccli. 27. 15. *Incraſſatum eſt cor, & auribus graviter audierunt.* Similiter alia paſsim obvia, queis cognoſcitur quas Salvator in audientibus aures petierit, dum toties dixit: *Qui habet aures audiendi, audiat.*

Quid eſt graviter audire?

40 Sat pro expoſitione periodi tanti momenti; in qua obijcitur miniſterium & actio ſimul, uti latè egimus, *Taut.* 1. *n.* 18. unàque innuitur finis auditionis. Hìc, dum dicitur *Audiendi*: actio, *Audiat*: miniſterium, *Habes aurem.* Sic ſæpe, actione ſubintellectà, ac ſumpta pro fine, ſeu actionis objecto; in quod totus Salvatoris conatus. Unde dicit, Prov. 8. 32. *Nunc ergo filij audite me: beati qui cuſtodiunt vias meas.* Modò in alias acceptiones auditus. Quare cùm exterior auditio pendeat ſemper à cor-

Simul miniſteriũ & actio: hæcque pro fine, ſeu objecto actionis.

dis inclinatione; aures cordi dantur, quia quod auditur, in corde collocandum, ut ſervetur. Ideo ſæpe iunguntur *Cor* & *aures*: Ezech. 3. 10. uti vidimus, *num.* 32. Uſurpatur à PP. *Inclina aurem cordis tui*: profert Legiſlator N. Benedictus, in *Regul. Sanct.* prolog. Idem Thom. Villanovan. in *Annunt. Virgin.* Conc. 2. Haud aliter intelligenda aurium inclinatio. Pſalm. 44. 11. *Audi filia, & vide* (conſidera) *& inclina aurem tuam. Baruch.* 2. 16. *Eccli.* 2. 2. *Inclina aurem tuam Spiritu-Sancto* (inquit Bonavent. in *Specul.* lect. 1.) *qui intra te Virgo benedicta, operabitur; quia habes aures audiendi, audi: & in principio audiendorum audi inauditam hanc ſalutationem.*

S.Benedict. *Auris cordis in auditum neceſſaria.* Bonav.

41 Ita ergo ſicut inclinare aurem, eſt avidè audire; poſt auris inclinationem, audire, eſt auditis obedire. *Aures tuæ audient.* Iſai. 30. ideſt, obedient. *Inclina aurem tuam, & audi.* Prov. 22. 17. *Facientes verbum illius, ad audiendam vocem ſermonum eius.* Pſal. 102. 20. Geneſ. 21. 12. *Quæ dixerit tibi Sara, audi.* Hæc eſt *Auris audiens.* Iob. 29. 11. Hoc intuitu, Luc. 10. 16. dicitur: *Qui vos audit, me audit.* Matth. 18. 15. *Si te audierit, lucratus eris fratrem tuum: ſi te non audierit, &c.* Pſalm. 80. v. 9. 10. *Audi, ſi audieris me, non erit in te Deus recens.* & v. 14. *Si populus meus audiſſet me: Iſraël ſi in vijs meis ambulaſſet.* Auditus pro obedientia etiam apud Poëtas: Sophocl. in *Aiac.* v. 589. *Audientibus dic. Tu autem non audies?* Nimirùm, non obedies? Hinc pro diſcipulo auditor ſumitur. *Diſcipuli Latronis Auditores vocabantur: deinde in uſu verbum eſſe cœpit, & promiſcuè poni pro diſcipulo auditor.* Senec. ita *Controv.* 25. Iuvenal. Satyr. 1. v. 1. *Semper ego auditor tantùm?* propterea Aſſeclæ dicti, etenim dicta ſequebantur præceptoris; ſumpto *Sequi*, pro imitari, vel obedire; Lucan. 3. *Pharſal.* v. 593. *Carinæ audivere manum*: & *lib. 9. v.* 931.

Iſai. 30. 21. *Auditus pro obedientia.* Marc. Senec. *Audire pro ſequi.* Lucan.

——Sed ſi quod tardiùs audit.
Virus, & elicitum, iuſſumque exire repugnat.

Haud alio ſenſu SS. Patriarcha N. quo dudùm, *cap.* 5. infit: *Qui vos audit, me audit. Iubentis vocem factis ſequuntur: & velut uno momento prædicta magiſtri iuſſio, & perfecta diſcipuli opera.* Hæc eſt aurium perfectio. Unde Pſalm. 39. 7. *Aures perfeciſti mihi.* Hebr. *Fodiſti mihi*: in alluſionem obedientiæ ſervi, cuius perforatæ ſunt aures; *Exod.* 21. 6. quo ritu notatur ſervi obſequium, illicò ac aurem perforat domini verbum prolatum: factàque in ſignum imæ auris perforatione; ne ad iuſſa præſcripta ſint impervia aurium foramina. Hac de cauſa ut diximus, *num.* 31. auris memoriæ dicata, & dum perforata, tunc in obedientiam perfecta: etenim iuſſa in audiente omnimodam ſortiuntur perfectionem, ſimulatque venerunt in aurem. Paulus, Hebr. 10. 5. pro *aures* legit *Corpus.* Vigilanter: equidem ſemper ab aure corpus totum pendet obedientiæ: perperam namque veniet in opus, quod vel in verbis tantùm renuit auditus.

Pſal. 39. 7. *Perfectio obedientiæ in quo?* Hebr. 10. 5.

42 Sicut *Audire* indicat obedientem, *In auditu auris* demonſtrat obedientis promptitudinem. Iob. 42. 5. *In auditu auris audivi te*: ideſt, illicò parui. Explicat Pſalmographus, 2. Reg. 22. 45. & Pſalm. 17. 41. *In auditu auris obedivit mihi.* Ita exponit Benedictus, quò nuper. *In auditu auris: moram pati neſciunt in faciendo*: hoc eſt, properè, promptiſsimè; ut ait Novarinus, *Umbr. Virgin.* lib. 4. Excurſ. 164. n. 1624. Exemplum in obſequij promptitudinem ſubſignat Patriarcha N. *Ex occupatis manibus, quod agebant imperfectum relinquentes.* Gabriel Bugnot hic metricè:

Iob. 42. 5. S.Benedict. *Obedientia promptiſsima.*

Legis ad auditum nam ſubita paruit auris,
Feſtinoque gradu ritè capeſsit opus.

Bugnot.

Etiam exprimunt huiuſmodi pernicem animum in obedientiam Ethnici. Homer. 15. *Odyſſ.* v. 220. *Valdè quidem audiverunt, & obedierunt ſtatim.* Idem, 3. *Odyſſ.* v. 476. *Audierunt, atque paruerunt ſtatim.* Sophocl. *Oedip. in Colon.* v. 535. *Volo rectá auditione audire.* Quid ſit recta auditio, exponit Aul. Gell. *lib.* 1. *cap.* 15. quaſi audire tantùm non ſit auditio, ſine auſcultatione, quæ diligens attentio in audita, ut pòſt videbimus, *num.* ſeq. Unde profert illud Catonis in Cæcilium. *Auditis, non auſcultatis, tanquàm ad pharmacopolam: nam eius verba audiuntur, verùm ei ſe nemo committit, ſi æger eſt.*

Homer. Sophocl. Aul. Gell.

43 In huiuſmodi acceptionem accipere quoque poſſumus phraſſes præf. *Auditu* ſcilicèt *audire*, *aures audiendi*, & *aure* aut *auribus audire*: qua geminatione aliquid aliud ſubauditur, aut intenditur, præter ſimplex verbum; igitur ut inquit Novarin. ibid. *Excurſ.* 3. n. 9. *Audire non videtur, qui audit tantùm.* Dicuntur ſurdi ſiccine audientes. *Auditores auribus* Plaut. in *Pſeudol.* Act. 1. ſcen. 5. v. 14. Iuvenal. *Satyr.* 3. v. 323. *Auditor veniam in agros.* Petron. fol. 2. *Putant gratiſsimum auditoribus,*

Novar. *Quomodò auditur audita?*

quaſ-

quaſdam inſidias auribus. Pacuvius in *Chryſe*, apud Delrium in *Fragm. uter. Poëtar.* accinit:

Nam iſtis, qui linguam avium intelligunt, Pacuv.
Pluſque ex alieno iecore ſapiunt, quam ex ſuo;
Magis audiendum, quàm auſcultandum cenſeo.

Hi dicuntur apud Iacobum, cap. 1. 22. *Auditores tantùm*, quia ſtatim ac audiunt, obliviſcuntur, deleta verborum imagine, ſicut in ſpeculo ſpecies. *Hi ſunt, qui audiunt, deinde venit diabolus, & tollit verbum de corde eorum.* Luc. 8. 13. Hi non audiunt; quippequàm nil commodi audientes uſurpant. *Non auditores legis iuſti ſunt apud Deum, ſed factores legis iuſtificabuntur.* Rom. 2. 13. Ita ergo Ezech. 12. 2. *Habent aures ad audiendum, & non audiunt.* Auris enim audiens explicat & erumpit in actus Et *pro* ideſt
efficaciam, ſine qua inaudita, quæ duntaxat audita. *Auditu audietis &* (ideſt) *non in-* Matth. 13. 14.
telligetis. Minime ſapit, qui ex auditu tantùm felicem ſe intelligit. Opere audita com- Zach. 6. 15.
plere, eſt verè audire. *Erit autem hoc, ſi auditu audieritis vocem Domini Dei veſtri.*
Zachar. 6. 15. Intentà mente in opus perficitur audientis auditus. Explanat ad un-
guem N. Glorioſus Legiſlator in principio ſermonis in virtutis perfectionem. *Auſcul-*
ta, ó fili, præcepta magiſtri, & inclina aurem cordis tui: & admonitionem pij patris
libenter excipe, & efficaciter comple; ut ad eum per obedientiæ laborem redeas, à quo S.Benedict.
per inobedientiæ deſidiam receſſeras. En tota obedientiæ ſphæra, atque media in per-
fectionem. *Auſculta*, ideſt, non audias tantùm, ſed *inclina aurem*, & *cordis*, quaſi vel *Quo probetur obedientia.*
audiens audiendi avidus, *libenter* excipiendo doctrinam: equidem ni ſic, iuſſa haud
complentur; vel ſi complentur, nequaquam *efficaciter.* Oportet auſcultare, autem cor-
dis inclinare, audita excipere, denique opere complere: ſine opere quippe audire &
audire, eſt idem ac ſurdum eſſe. Plus eſt audire, quàm auribus percipere: unde dictum:
Qui habet aures audiendi, audiat. *Aures audiendi* perceptio materialis verborum eſt: Ubi ſupr.
Audiat ad meditationem perceptorum pertinet. Ita dicitur Ioel, 1. 2. *Audite hoc ſe-* Ioel. 1. 2.
nes & auribus percipite. Patet auditionum differentia. *Auribus percipere*, ad exterio-
rem auditum: *Audite*, ad internam cordis aurem, ſeu attentionem ſpectat. *Auditus* Hieronym.
enim (inquit hìc Hieronym.) *in ſcripturis ſanctis non eſt iſte, qui in aure reſonat; ſed*
qui corde percipitur: ut ſciamus, ſacratiorem eſſe auditum; quàm id quod in auribus
reſonat. Auguſtin. in *Pſalm.* 48. ad illud: *Audite hæc omnes gentes, auribus percipite* Pſal. 48. 2.
omnes, qui habitatis orbem; econtrà accipit: ita ut per *Audite*, ſimplicem actum, per
Auribus percipite, reflexam, meditatam attentionem; ut cor audita perpendat, poſt-
quàm auribus percipiat. Ita Iſaias in eos, qui *non audierunt, nec auribus perceperunt*:
cap. 64. 4. cùm ut dicit Plaut. in *Milit.* Act. 1. ſcen. 1. v. 33. Quæ bona *auribus au-*
dienda ſunt. Ideſt, digna prorsùs attentione, ut audientes exequantur. In hoccine ſi-
gnum Rebecca *inaures* habebat *in manibus*: etenim levis momenti, quòd monile ſa- Gen. 24. 30.
pientiæ inſtruat uti pulcherrimum, ni in manibus quod pretioſum, tranſeat in opera-
tionem. At hoc didaſcalicum.

44 Etiam *Audire* ſumitur pro *Exaudire*; qua acceptione plena folia ſacra. Geneſ.
16. 11. *Eò quòd audierit Dominus afflictionem.* Idem, *Exod.* 3. 7. 2. Eſdr. 1. 6. *Ec-* *Audire pro exaudire.*
ce audivi vocem tuam. 1. Reg. 25. 35. Explicat Evangelicus Vates, 49. 8. *In tempo-*
re placito exaudivi te: & in die ſalutis auxiliatus ſum tui. Etiam Profani ſenſum
uſurpant.

Si fortè bonas ad pacem verteret aures. Propert.
Intentaque tuis precibus ſe præbuit aure. Tibull.

Accinunt Propertius, *lib.* 2. *Eleg.* 13. *v.* 15. & Tibull. lib. 4. in *Panegyr. Meſſall.*
v. 132. Virgil. lib. 9. *Æneid.* v. 630. *Audijt & genitor*: ideſt, preces exaudivit Aſ-
canij. Unde Ovidius, uti ſupr. *n.* 33. *Templa patent, aureſque Deùm*: quo ſtylo Nehe-
mias, 2. Eſdr. 1. 6. dicit Domino: *Fiant aures tuæ auſcultantes, ut audias orationem*
ſervi. Salomon, 2. Paralip. 6. 40. *Aures tuæ intentæ ſint ad orationem, quæ fit in lo-*
co iſto. Denique Ezechias, 4. Reg. 19. 16. *Inclina aurem tuam & audi.* Præterea *Au-*
dire idem eſt ac *Credere.* Ioann. 8. 47. *Qui ex Deo eſt, verba Dei audit*: putà, credit. *Pro Credere.*
Matth. 7. 24. Ierem. 27. 16. & 17. *Nolite audire verba prophetarum veſtrorum: no-*
lite audire: ideſt, nolite credere. Sic alia. In hac acceptione Cicero, *Tuſcul. qq.* in-
quit: *Homerum non audio* (Hoc eſt, quia nullius fidei, non credo) *qui Ganymedem* Cicer.
à Dijs raptum, ait. Plaut. in *Menæchm.* Act. 5. ſcen. 5. v. 21. *Audiſne, ut deliramen-* Plaut.
ta loquitur? Terent. in *Heautont.* ut ſupr. *num.* 37. *Nihil audio. Nihil etiam audio*
ipſum.

Ipſum. An dubitas? Omnia. Quo intelligitur illud Ieremiæ, cap. 18. 13. *Quis audivit talia horribilia, quæ fecit nimis virgo Iſraël.* Ultra fidem acta, quæ profectò incredibilia.

Verba realia pro mentalibus.

45 In alia teſtimonia, notandum eſt, verba realia aliquando ſignari pro verbis mentalibus. *Qui habet aures audiendi, audiat*: ideſt, audiat, qui debet audire, vel cui congruit, audiat: digna enim ſunt auditu, quæ digna eloquio. Numer. 8. 17. *Ex die quo percuſſi omnem primogenitum in terra Ægypti, ſanctificavi eos* (Levi ſcilicèt filios) *mihi.* Hoc eſt, decrevi ſanctificare. Galat. 1. 15. *Segregavit me ex utero matris meæ.* 1. Mach. 4. 51. *Conſummaverunt omnia opera, quæ fecerant*: Scilicèt, quæ cogitaverant facere. Rom. 11. 32. *Concluſit omnia in incredulitate*: nempè, concludi permiſit. Pſalm. 93. 4. *Effabuntur* (meditabuntur) *& loquentur iniquitatem.* Alia diximus, *Tautolog. 3. n.* 122. Ita Virgilius per duplex verbum idem ſignificans explanat loquendi conatum, & ipſum eloquium.

Virgil.

——— Lachrymis ita fatur obortis
Tene inquit miſerande puer.

La-Zerd.

Æneid. lib. 11. v. 36. *Nemo damnet hunc pleonaſmum* (infit hìc La-Zerda) *etiam ſi præceſſerit* Fatur: *nam ille ex Græco fonte. Sed quid, ſi non pleonaſmus? Primum* Fatur *refertur ad lachrymas, quæ loquuntur, & vicem habent vocis. Alterum* inquit *ad verba.* Appoſitiùs exponitur ſenſu noſtro: nimirùm *Fatur*, pro cogitavit, meditatus eſt fari: & *Inquit*, pro verborum prolatione, Uſus eſt idem pro verbis mentalibus, entitativis verbis, *Eclog. 6.* v. 3. *Cùm canerem Reges & prælia*: ſcilicèt, cùm canere decernerem; uti Ovid. inquit, lib. 1. *Amor.* Eleg. 1. v. 5.

Ovid.

Arma gravi numero, violentaque bella parabam
Edere, materia conveniente modis.

Iſai. 6. 9.

Modò intelligitur, *Audite audientes*: *Audientes*, ideſt, qui cogitatis audire. *Audientes non audiunt*: hoc eſt qui intendunt audire; cùm audiant, quod diſplicet, audire nollent. *Qui habet aures audiendi*, nempè, qui meditatur audire, audiat: digna quippe auditu percipiet auris. Vel expone actum ſecundum pro primo, cuius argumenti teſtimonia ſignavimus, *num.* 4. Tuncque ſenſus erit: *Qui debet audire, audiat. Qui debetis audire, audite*: ſic ergo *Audientes non audiunt*: nimirùm, quibus incumbit aurem præbere, etiam refugiunt audire; quippe utpotè duræ cervicis frontones, *habent aures ad audiendum & non audiunt.* Ezech. 12. 2.

Matth. 13.
Actus ſecundus pro primo.

Auribus audire pro fama, aut rumore.

46 Ad haſce aurium acceptiones reduci quibat ſenſus principalis Tautologiæ, quaſi *auribus audire*, ſit leviter audire, vel ex certitudine, ut diximus; ſed longè alius genuinus ſenſus: igitur *auribus audire*, nihil aliud ſignificat, quàm famà ſcire. *Vox auditionis ecce venit*: Ierem. 10. 22. videlicèt, fama: ſic Ezech. 7. 26. *Veniet & auditus ſuper auditum*: fama, aut nuncium, ſuper famam. *A ſæculo non eſt auditum.* Ioann. 9. 32. Aſtruit perſpicuè Iobus, cap. 28. 22. *Auribus noſtris audivimus famam eius.* & 2. Paralip. 9. 5. *Verus eſt ſermo, quem audieram in terra mea de virtutibus & ſapientia tua. Non credebam narrantibus: viciſti famam.* Auguſtin. ſerm. 100. de *diverſ.* dicit: *Aure audivimus.* Martial. *Spectac.* Epigram. 5. & Claudian. præf. in *Malij panegyr.* v. 9.

Iob. 28. 22.

Martial.
Claudian.

Quicquid fama canit, donat arena tibi,
Omnibus audimur terris, mundique per aures Imus.

Orph.

Hinc Perſius, *Satyr.* 4. v. 50. dicit: *Bibulas aures.* Horat. lib. 2. *Carm.* Oda, 13. v. 32. *Bibit aure vulgus.* Orpheus in *Argonaut.* v. 599. *Auditi Reges*: ideſt, famoſi. Propert. lib. 4. Eleg. 10. v. 37. & Virgil. 1. *Æneid.* v. 23.

Propert.

Audiſti ne aliquem tergo qui ſuſtulit orbem?
Ille ego ſum: Alcidem terra recepta vocat.

Virgil.

Quis facta Herculeæ non audit fortia clavæ,
Et nunquàm ad natas irrita tela feras?
Progeniem ſed enim Troiano à ſanguine duci
Audierat, Tyrias olim quæ verteret arces.

Quid ſit fama?
Laur. Vall.

En quod dicimus rumorem, & Græcè Famam, ut placet Vallæ lib. 4. *Elegant.* cap. 7. cuius deſcriptionem videſis apud Virgil. 4. *Æneid.* à v. 174. & Ovid. 12. *Metam.* fab. 2. Unde propriè fama, ut ſubdit ibid. Valla: *Pro ſermone non rei recentis, ſed iam inveteratæ.*

47 His elucet delicatio Tautologiæ præſentis. *Neque eſt Deus extra te in omnibus quæ*

quæ audivimus auribus noſtris. Plura dicta à pluribus de Dijs Gentium: & quæ mendacio fulciuntur, magna, ſtupenda mirabilia videntur: hæc, dicit Pſaltes Regius, audivimus, quæ fama tulerat, & continuò fovebat: & plura alia: ſed non eſt Deus, niſi tu, *in omnibus, quæ audivimus auribus noſtris*: equidem in te vera, quæ à cunctis Gentibus, tantùm ut mentiantur de ſuis Numinibus ficta. Non illis vigiles oculi, ſed iuxta vota, non iuxta viſa;

2. Reg. 7. 22.

Tot linguæ, totidem ora ſonant, tot ſubrigit aures;

Virgil.

Aures & linguæ, quippe de Dijs loquuntur quicquid ab impoſtoribus audiunt. *Auricularum magnitudo, loquacitatis & ſtultitiæ nota eſt*: ait Plin. *lib.* 11. *cap.* 52. Etiam Anglic. 5. de *Rer. propriet.* cap. 12. & Alex. ab Alex. *lib.* 2. *cap.* 19. Unde illud Ariſtoph. in *Pluto*, Act. 3. ſcen. 1. v. 7. de loquace & ſtulto ait:

Plin.
Auricularũ magnitudo quid ſignet?
Ariſtoph.

Ad dexteram vir quidam ſedet, auriculis maximis,
Quales ferme Midæ fuerunt.

Fabula ſcita eſt, & mileſia, quàm refert Ovidius lib. 11. *Metam.* fabul. 4. equidem cùm præpoſterè dijudicaſſet de Apollinis muſica, huic illi incongrua viſa fuit auricula humana.

——— Nec Delius aures
Humanam ſtolidas patitur retinere figuram:
Sed trahit in ſpatium, villiſque albentibus implet;
Inſtabileſque illas facit, & dat poſſe moveri.
Cætera ſunt hominis: partem damnatur in unam:
Induiturque aures lentè gradientis aſelli.

Ovid.

Nulla alia proprior Gentilitatis imago. Movebat aures ſtolidas in quodlibet auditum, vel non auditum Numen, ita ut nullam & nullius reſpueret malè audiendo falſitatem. Plura ſpargebat in Iudeæ circuitu, quaſi aſininas invenire poſſet aures; verùm occurrebant homines, inter verum & falſum diſtinguentes: quare cùm portenta à Gentibus deferrentur; dicit Domino, vero Numini, David: *Non eſt ſimilis tui: neque eſt Deus extra te in omnibus quæ audivimus auribus noſtris.* Unde Ludovicus Crucius in *Pſal.* 43. v. 1. cuius expoſitionem ſequitur Maluenda, ibid. ſuccinit:

Cur Midas auribus aſininis?
In illo obumbrata gentilitas.

Vivit adhuc operum Deus inclyta fama tuorum,
Quam proävi ſeros nos edocuere nepotes.

48 Ergo modò intelligitur difficile Davidis teſtimonium circa præſentem articulum. *Confitebuntur cœli mirabilia tua Domine*; inquit: *quoniam quis in nubibus æquabitur Domino, ſimilis erit Deo in filijs Dei?* Aliqui de bonis Angelis intelligunt: unde Chald. *Inter choros Angelorum*: qui Filij Dei dicuntur ſæpe in Scriptura, *Iob*, 1. 6. 2. 1. Haud aſſentior, igitur Angeli boni per gratiam ſimiles Deo profectò, etſi non entitativè: claretque nequire eſſe æquales Conditori, quia ab illo habent ſimilitudinem cum illo tantùm participativè. De deſertoribus Angelis intelligo teſtimonium, qui in idolis erant vocales; potiſsimùm de illorum, tenebrarumque Principe, qui rapinam, quaſi poſſet, cogitavit, ſcilicèt, eſſe ſe æqualem Deo, dicens in corde philautus: *Similis ero Altiſsimo.* Iſai. 14. 14. Nec cæſpites in eo, quod dicantur *Filij Dei*: frequenter igitur retinetur nomen prioris conditionis; uti dicitur leproſus Simon, *Matth.* 26. 6. *Civitas Fidelis, plena iudicij* Ieruſalem. Iſai. 1. 21. quæ omninò tunc erat nequitià abominabilis: ſicut *plena populo*, Thren. 1. 1. quæ prorsùs deſolata. *Ita ſepelivit Abraham Saram uxorem ſuam.* Geneſ. 23. 19. ideſt, Saram, quæ fuerat uxor eius. Ioann. 20. 15. quærens Magdalene Chriſti cadaver, dicit: *Si tu ſuſtuliſti eum.* Totum utique prolatum iuxta ſtatum priorem. De Io, iam à Iove corruptà, dictum ab Æſchylo, in *Prometh.* v. 584. *Virgo vagabunda.* Homer. 13. *Iliad.* v. 624. *Meam Virginem uxorem.* Terent. *Adelph.* Act. 4. ſcen. 7. v. 7. *Peccatum in virginem civem.* Alia, ſi lubet, quære *Tom.* 2. *T.* 6. *n.* 24. Ita ergo dæmones dicuntur *Filij Dei*, haud quia ſint, ſed quia fuerunt. *Eos Deus cum bona voluntate, ideſt, cum amore caſto, quo illi adhærerent, creavit; ſimul in eis & condens naturam, & largiens gratiam.* Auguſtinus, 12. de *Civ.* cap. 9. ſubditque: *Unde ſine bona voluntate, hoc eſt, Dei amore, nunquàm ſanctos Angelos fuiſſe, credendum eſt. Iſti autem, qui cum boni creati eſſent, tamen mali ſunt mala propria voluntate; quam bona natura non fecit, niſi cùm à bono ſponte defecit: ut mali cauſa non ſit bonum, ſed defectus à bono.* Hi ſunt qui fuerunt filij Dei, & dæmones modò. *Dij Gentium dæmonia*: Pſalm. 95. 5. de his multa egregia & mirabilia prædicabant Gentes: audiebant Iſraëlitæ confines: Davidque dicit, non eſſe Deum ex-

Pſal. 88. 7.
Chald.

Quo ſenſu dæmones filij Dei.

Retinetur interdum nomen prioris ſtatus.

Auguſtin.

Pſal. 95. 5.

extra Deum in omnibus, quos & quæ ex Gentibus audierunt aures;quia nullus ex illis æquabitur Domino,nec illi ſimilis,etſi fuerint filij Dei. Magna de illis in terra mirabilia prædicantur ; ſed omnia Gentiles comminiſcuntur. Illa ſanequàm vera , quæ cœli confitentur mirabilia. Nulla illorum vidimus : ambiguum, quod totum pendet ab auribus. Promit de Romanorum geſtis apprimè Valer. Maxim. *lib.5. cap.4. Auribus iſta tam præclara geſta civitas accepit : illa vidit oculis.* Alia dubia, alia perſpicua. Ex utroque ſenſu veritas conſtruitur & aſtruitur. *Opus omnium*(infit Ioſephus de templo , lib. 7. de *Bell.* cap. 10.) *quæ audivimus , aut vidimus maximè admirabile, tam extructionis genere, quàm magnitudinis ; itemque munificentiæ in ſingulis rebus & gloriæ.* Haud oculis comprobare poſſunt Gentes prædicata mirabilia magna : aures tantummodò implent,quæ ab illis ficta.Quicquid dicant,quicquid extollant,quicquid manibus plaudant; *Tu es Deus, qui facis mirabilia* : neque eſt tibi ſimilis *in omnibus quæ audivimus auribus noſtris. Tu es Deus ſolus.*

Valer.Max.
Ioſeph.
Pſal.76.15. 85.10.

49 In complementum explanationis Tautologiæ , primò inquirendum eſt, cur ſi omne verbum auditum ; ſæpiſsimè in ſacra pagina dicitur factum? *Dominus locutus eſt verbum hoc.* Iſai.24.3. *Aures tuæ audient verbum.* cap. 30. 21. *Audite verbum Domini.* Ierem. 2. 4. *Verba , quæ ego locutus ſum vobis , ſpiritus & vita ſunt.* Ioan. 6. 63. ſic alia : verumenimverò haud audita,aut prolata,ſed facta alibi proponuntur. Ierem.1.2. *Factum eſt verbum Domini ad eum.* Ezech.1.3. *Oſee.* 1. 1. *Ioel.* 1. 1. Ion. 1.1. & Luc. 3.2. *Factum eſt verbum Domini ſuper Ioannem.* Alibi verbum non auditum , nec prolatum exponitur, ſed tantùm viſum. *Verbum quod vidit.* Iſai.2.1. *Videamus hoc verbum , quod factum eſt, & Dominus oſtendit nobis.* Luc. 3. 2. Verbum viſum ſolet dici prophetia , cuius eventus per verba prædictus, dicitur viſus;quia ita infallibilis certitudinis , quaſi objiceretur oculis. Senſui viſus tribuitur tam apud ſacros AA.quam apud profanos,ſenſatio quælibet aliorum ſenſuum.Probavimus varijs teſtimonijs, *Tom.2. T.9. n.* 13. Unde ſenſus auctoritatis Evangelici Vatis eſt : *Viſio Iſaiæ , quam vidit* , Vaticinium ſcilicèt , quod prædixit. *Verbum quod vidit* : ideſt, prophetia , quam à Domino accepit ; cuius exitus tantæ fidei, quaſi videretur exitus. Patet, 1. Reg.*9. 9. Olim in Iſraël ſic loquebatur unuſquiſque,vadens conſulere Deum: Venite , eamus ad Videntem. Qui enim Propheta dicitur hodie, vocabatur olim Videns.* Sic ergo viſio pro vaticinio accipitur, Iſai. *6. 9. Videte viſionem* : quod præut ſonat, nequibat eſſe. *Videte viſionem*: hoc eſt, audite prophetiam. *Videre viſionem*,vel *Videre viſum*, aliquando ut diximus , *n.* 30. ſonat idem ad videre quæ in viſione obiecta ſunt,ſumpto pro obiecto ipſa actione.*Vadam & videbo viſionem hanc magnam.*Exod. 3.3. *Exiſtimabat autem ſe viſum videre.* Act.12.*9.* & *Ioel.* 2. 28. Tunc viſio idem eſt ac imago, vel ſpectrum , ut illud , Actor. 10. 17. *Dum intra ſe hæſitaret , quidnam eſſet viſio , quam vidiſſet.* Secùs in noſtra auctoritate : equidem hìc viſio uſurpatur pro vaticinio, ut ſæpè alias, 2. Paralip. 32. 32. *Scripta ſunt in viſione* (prophetià, nempè) *Iſaiæ*, Nahum,1.1. *Liber viſionis* (vaticinij, ſcilicèt) *Nahum.*Clarè,Daniel, 9. 24. *Septuaginta hebdomades abbreviatæ ſunt, ut impleatur viſio &* (pro *Ideſt*) *prophetia.* Ab Iſaia igitur dicitur *Viſio*,quod ab Abdia,1.1. vocatur *Auditus*:ab Habacuco,3.1. *Auditio*: ab Ezechiele, 20. 46-21. 2. *Stillatio.* Quare , ut ibidem elucet idem eſt ac prophetia. *Stilla* (dicitur) *& propheta.*

Ierem.2. 4.
Luc. 3. 2.
Iſai. 2. 1.
Viſis pro vaticinio.
Iſai. 1. 1-2. 1.
Quid ſit verbum viſum?
Actio pro obiectio.
Cur prophetia dicitur viſio, auditus , auditio & ſtillatio?
Et *pro* Nimirum.

50 Dum dicitur *Verbum factum* non ſemper de prophetia intelligendum eſt ; ſed aliquando de nuncio, de imperio, aut edicto prolato. Hiſpanicè,*Encarga.* Quandoque *Verbum* nihil per Hebraiſmum ſignificat , niſi id cui iungitur. *Verba delictorum.* Pſalm.21.2. *Verbo virtutis ſuæ.* Hebr. 1.3. *Quomodò palam factum eſt verbum iſtud?* Exod. 2.14. *Nolite facere verbum abominationis.* Ierem.44.4. Sic alia: plurà videris, *Tom.4.T.8.n.6-T.9.n.3-T.12.n.26.*& hìc *T.2.n.6-T.7.n.9.* Invenitur quoque huiuſmodi idiotiſmus in *Viſione.* Luc. 24.23. *Dicentes, viſionem Angelorum vidiſſe* : ideſt, Angelos. Idem, Ezech.1.1. *Vidi viſiones Dei.* Daniel.10.18. *Tetigit me quaſi viſio hominis*,& Iſai. 29. 11. *Erit vobis viſio omnium*: hoc eſt, erunt vobis omnia. Quandoque *Verbum* eſt propriè id quod auditur ſive externè, ſive internè. Hinc dum *Verbum* dicitur *factum*; intelligendum eſt notum. Vernaculè : *Notificado.* Verbum ſcilicèt,quod Deus dignatione ſuà intimavit. Mandatum creditum huic, vel illi Notitia conceſſa à Deo, aliquando iubente, aliquando revelante: quo quidem proclivè exponuntur præiacta teſtimonia. *Factum eſt verbum Domini ſuper Ioannem* : notum factum eſt Ioanni à Domino,quod prædicaret. Ideo additur : *& venit in omnem regionem*

Verbum factū pro nuncio, notitia, aut imperio.
Verbū *pro re cui iungitur.*
Luc. 3. 2.

nem Iordanis , prædicans. Similiter , *Videamus hoc verbum* (nuncium) *quod factum eſt* (auditum) *& Dominus oſtendit* (revelavit) *nobis.* Ex contextu patet literalis expoſitio. *Videntes* (ſubditur v. 17.) *cognoverunt de verbo* (de nuncio) *quod dictum erat illis.* Cap. 2. 15.

51 Secundò delicandum eſt , quid ſit. *Auriculam alicuius revelare.* Phraſis trita. *Dominus revelaverat auriculam Samuelis* , & Iſai : *Dominus aperuit mihi aurem.* Ea quæ alijs, quin ab alijs poſsint audiri, ſtudiò dicimus, potiſsimùm nolentes adſtantibus nota facere, in auriculam inſtillamus, utpotè arcana. Quare cùm auriculæ approximamus , auriculam revelare dicimus illorum , quibus myſteria Sacramento nota facimus; pro loqui ad auriculam ſecretorum participis. Hic modus loquendi opponitur modo communi manifeſtandi aliquid palàm. Quare in Scriptura dicitur, *Narrare in auribus.* Exod. 1. 2. *Loqui in auribus.* 1. Reg. 25. 24. quaſi publicè. Unde Virgilius , alijque Poëtæ dicunt , *Voce vocare* : de quo ſuo loc. *tom.* 7. *T.* 3. opponiturque *ſecretò vocare*, uti dicitur , Ioann. 11. 28. *Vocavit Mariam ſororem ſuam ſilentio* : ideſt ad auriculam loquendo , adventum Salvatoris illi nunciavit. Haud Ethnicos fugit iſtiuſmodi ſtylus. Sophocl. in *Aiac.* v.565.

1.Reg.9.15
Iſai.50.5.
Quid ſit,alicuius revelare auriculam?
Ioan.11.28

Eiuſmodi verba, occulto linguæ ſuſurro.
Effingens Ulyſſes auriculis cuiuſvis ingerit,
Et ſuadet vehementer.

Sophocl.

Iuvenal. 3. *Satyr.* v.122. *Stillat in aurem.* Martial. *lib.* 5. *Epigram.* 62. *Neſcio quid dominæ garrit in aurem.* Perſ. Satyr. 5. v. *96. Secretam gannit in aurem.* Statius , 1. *Achil.* de Thetide ad Lycomedem dicit:

Dum repetit monitus, arcanaque murmura figit
Auribus, & tacito dat verba noviſsima voto.

Ita pro ſecreto loqui, accipit Seneca , lib.2. *Benef.* cap. 23. *Quidam furtivè agunt gratias , & in angulo & ad aurem.* Hor. lib. 1. *Satyr. 9.* v. *67. Certè neſcio quid ſecretò velle loqui.* Unde *Vellere aurem* ſumptum pro admonere , quaſi ad aurem adſtaret monitor. Virgil.*6. Eclog.* v.3. *Cinthius aurem vellit , & admonuit.* Paulinus , *Epiſt.* 34. *Vellicatà blandè auriculà ſuſcitavit.* Vide Valer. Maxim. *lib.* 1. *cap.* 5. & Muretum, *Variar.* lib. 12. cap. 5. Ita cùm Dominus Samuelem de adventu Saulis præveniſſet; dicitur eius revelaſſe auriculam. Item nunciando Davidi genus cum regia dignitate conſervandum , 2. Reg.7. 27. ſubditur : *Revelaſti aurem ſervi tui.* Etiam Ionathas ad illum , pro nuncio ſecreto , ait : *Revelabo aurem tuam.* Q. d. arcanè nunciabo , ut fugias tutò.

Senec.
Vellere aurem , pro monitione.
Virgil.

52 Liquet ergo quale fuerit munus Banaiæ , quem *poſuit David ad auriculam ſuam.* Exponitur , 2.Reg.23.23. *Fecit eum ſibi David auricularium à ſecreto.* Vel qui moneret agenda, vel qui iuberet exequi ſecretò mandata: ideoque *auricularius* dicitur, quippequàm quando coram alijs eſſet , ad eius auriculam David , quæ volebat , referebat ; ut quibus incumberet , diceret. Maluend. quia Hebr. legit , *Ad audientiam ſuam*; exponit vel *Conſiliarium ſuum*, vel *præſidem ſtipatorum.* Hiſp. *Conſejero*, aut *Capitan de la guardia.* Haud longè abeunt ad hoc verba Serarij hìc : *Scilicèt regis cuſtodibus arcanas teſſeras dare ſolebat* : & à primo voces vernaculæ , queis Senatus vocatur *Audientia* , & Synedri appellantur *Auditores.* Olim etiam *Aures Regis dicebantur* (ait Iul. Pollux , *lib.* 2. *cap.* 1. *n.* 36.) *qui ea quæ dicta annuntiabant ; à quibus & auſcultare compoſitum eſt.* Briſſon. de *Regn. Perſ.* & Apuleius de *Mundo* inquiunt : *Stipatores regalium laterum tutelà pervigili : ſed inter eos aures regiæ quidam homines vocabantur: per quæ officiorum genera Rex ab hominibus Deus eſſe credebatur , cùm omnia ubiquaqué egererentur , ille Otacuſtarum relatione diſcebat.* Adi quoque Frider. Taubmann. in *Amphitr.* Plaut. prolog. v. *66.* & in *Pœnul.* Act. 3. ſcen. 3. v. 80. Hi apud Romanos dicebantur Delatores, qui apud Perſas Otacuſtæ,ſeu auricularij. Ab hac arte aures aſininæ ſignatæ Midæ Regi, uti diximus, *num.*47. *Sunt quibus placet hac allegorià ſignificatum Midam , utpote tyrannum , coryceos & ſubauſcultatores dimittere ſolitum , per quos quæcunque per omnem regionem vel fierent , vel dicerentur , agnoſceret ; nimirum illis utens aurium vice. Proinde cùm vulgus admiraretur , ab illo reſciri etiam ea quæ clam , ac procul fierent ; occaſionem fabulæ dederunt , ut Midas diceretur auriculas aſini habere; vel quod nullum animal , excepto mure, acutiùs audiat , quàm aſinus.* Hæc Natal. Comes in *Fab.*4. lib.11. *Metamorph.* Ovid. quod regerit, lib.*9. Mitholog.*c.15.

1.Paral.11. 25.52.
Quid,aliqui ad auriculam ponere?
Pollux.
Qui , aures Regis?
Apulei.
Nat. Com.
Quid ſignent Midæ aures?

53 Aptiùs hic loquendi modus uſurpatur de ſermone ſecreto iuxta negotia fidem & ſigillum exigentia. Sumitur alluſio, ſeu phraſis translatio ab illis , qui propriùs admoti,

moti, quæque nolint ab alijs exaudiri, quaſi ſtillando inſuſurrant in aurem. Homer. *Odyſſ.* 23. v. 401. *Admoto capite, reliqui ne audire valerent.* Eurip. in *Ion. v.* 1004. *Accede, in aurem ut quæ volo tibi eloquar.* Lucian. in *Gallo*, inquit: *Cum Syracuſanis quibuſdam ad aurem communicans.* Perſius, *Satyr.* 2. *v.* 21. *Quo tu Iovis aurem impellere tentas.* Indicatur hoc carmine inſania ſumma Caligulæ, de quo Suetonius in eo, *cap.* 23. *Inter diù verò eum Capitolino Iove ſecretò fabulabatur, modò inſuſurrans, ac præbens invicem aures; modò clariùs, nec ſine iurgijs.* Quia res regni ſortiuntur felicem exitum ſi ſub arcano; & palàm, fruſtratur votum. Dum per ſe Reges immediatè nequeunt negotia exequi; neceſſe eſt eligere cui credi poſsint ardua regiminis & cum quo conſilia communicanda: hinc aſſumitur à Davide Bannias ſeretarius, qui *Auricularius* dicitur, eò quòd cum illo graviora regni arcana ſecretò tractaret; quippe mos, loqui ad auriculam, quæ nolumus ab alijs audiri, caventes ne evaneſcat propoſitum, ſi in aures multorum manifeſtè delatum. Ita cavebant Iudæi, ne illorum nugæ vulgarentur, loquentes in auriculas muliercularum, de futura felici ſorte; ſicut modò faciunt homines ac fœminæ vagabundæ, quos vocamus Bohemos, Cingaros, Ægyptios, Vulgò, *Gitanos.* Unde Iuvenal. *Satyr.* 6. v. 541.

Homer. — *Inſania Caligulæ.* — *Sueton.* — *Quid, loqui ad auriculam?*

——Meditata murmura præſtant,
Cùm dedit ille locum: cophino, fænoque relicto,
Arcanum Iudæa tremens mendicat in aurem.

Iuvenal.

Vide hìc Iſaäcum Grangæum. In aurem etenim ſuſurrabant, quippe quæ loquebantur, clanculùm fieri oportebat, ne uti impoſtores, nugivenduli plecterentur. Quare liquet, loqui ad auriculam, idem eſſe, ac ſecretò loqui: quo intelligitur illud: *Quod dico vobis in tenebris, dicite in lumine & quod in aure auditis, prædicate ſuper tecta.* Iterat ſervator N. phraſem, Luc. 12. 3. *Quæ in tenebris dixiſtis, in lumine dicentur: & quod in aurem locuti eſtis in cubiculis, prædicabitur in tectis.* Ideſt, in ſolarijs, quibus amici conveniebant ſermocinandi gratià. Græc. *Acroteria.* Hiſp. *Galerias, Azoteas*: ad quæ forinſecùs patabat per gradus aſcenſus. Obitet elucet illud Chriſti: *Qui in tecto, non deſcendat tollere aliquid de domo ſua.* Marc. 13. 15. *Super tectum*: quippe Iudæi tecta habebant pervia, plana & tabulata; quin niſi domino introrſùm concederetur aditus. Sat ergo pro Tautologia.

Matth. 10. 27. — *Et aure audire?* — Cap. 14. 17.

Verſiones. 54 Modò in verſiones. *In omnibus quæ audivimus auribus noſtris.* Maluend. *Quod audivimus in auribus noſtris.* Hebr. *Omninò prout audivimus auribus noſtris.* Arabic. *In anguſtis ſuis.* Lyr. *In clauſuris ſuis.* Pagn. *A clauſuris ſuis.* Forer. *Auribus attendimus.* Alij, *Quæ nos audivimus.* Iuxta has verſiones ſenſum Tautologiæ enucleavimus. Audiamus igitur à Deo aliquid, ut ſimus Dei: equidem noſtra intereſt.

ADINATON EXEGETICUM.

Epilog. excurſ.

1. *Audivimus auribus noſtris.* Ex auditu aurium procedit rectum iudicium. Singulæ aures debentur partibus litigij ſingulis: diciturque à Principe meditanter, *Audire auribus*, ut conſtet audiendo auditus: equidem in cauſæ prudentem expeditionem non audit, ſed obſurdeſcit; qui aure & non auribus audit.

2. *Audivimus auribus noſtris.* Audire, & auribus, quorsùm? Sunt aures cordis & aures capitis. Aures capitis in vocum auditam: aures cordis in vocum obedientiam: & in audiendi miniſterium & opus, additur auditui auditus; igitur in auditum perfectum non ſatis aures, ni in vocum perfectionem inclinentur aures cordis.

3. *Audivimus auribus.* Indicatur geminatione modus, quo doctrinæ audienti proveniat fructus. Aures etiam habet cor: aureſque David in auditum multiplicat; ut conſtet, an audiens audiat: etenim nihil auditur ab aure, ſi quod auditum non retinetur à corde.

4. *Audivimus auribus.* Auditus ne vivacitas, vel ſignatur in geminatione ſurditas? Surditas planè, auribus tantùm audire. Debent audiri prædicatoris voces, ut in ſalutem tendant vulnera mentis: auditorque dicitur ſurdus, dum audit auribus, quippe voces non audiuntur, dum audiuntur ut audiantur.

5. *Non eſt Deus extra te in omnibus quæ audivimus auribus noſtris.* Hæccine, antequàm unigenitum miſiſſet in mundum. Quid ſi videret in Chriſto amoris exceſſum? Quid ſi audiret ſic amantis canticum novum? Equidem haurientibus dulcedinem, proximioremque habentibus aurem, nobis videtur, nil poſſe conferri conſonantiæ modulaminis, in omnibus quæ audivimus auribus noſtris.

6. *In omnibus quæ audivimùs auribus noſtris.* Auris auditu non impletur; exceſſuque amoris Salvatoris impletur auris; quippe nihil ultrà, flagrante pectoris flammà: additque ſingularem amori ſine modo modum, ut cognoſcamus charitatis exceſſum; cum nil plus in demonſtrationem charitatis, in omnibus quæ audivimus auribus noſtris: ſiquidem triumphus illi de hominibus plùs glorioſus; quia amore vicit, ab amore victus.

DIDASCALIA PRIMA.

Lethalis auditio aurium ſine ulla viſione vocum.

VErba volatica, malignitatis ſigna, ex ore flammivomo ſuſurronis perpropriè dicuntur ignis, quo (Videſis Eccli. 28. à v. 15.)

Fumant tot urbes, bella tot gentes gerunt,
Everſa ab imo regna tot populos premunt.

Senec.

Ita Seneca in *Hippol.* à v. 559. Molliti ſunt ſermones eius ut oleum, & ipſi ſunt iacula: loquitur enim quaſi audientis iram frangat; & in ultionem excitat, dum innocentem vulnerat. *Ideo claudendæ ſunt aures malis vocibus* (ait idem, *Epiſt.* 123.) *& quidem primis. Peſſimum genus hominum, qui verba geſtarent: ſunt quidam qui vitia geſtant. Horum ſermo multum nocet: nam etiam ſi non ſtatim officit; ſemina in animo relinquit, ſequiturque nos etiam cum ab illis diſceſſerimus, reſurrecturum poſteà malum.* Verùm quodnam? Aure bibiſſe venenum. *Videte quomodo audiatis*: dixit aſſeclis Aſſertor N. Apud Marcum: *Videte quid audiatis.* Quid audiendum nequit conſiderari ab auditore ſed à loquente: & audienti incumbit, quod ille loquitur, ubi aliquid denuntiatur; quoniam ſi conſiderat totum excipiendum ab aure, loquetur profectò ſine conſideratione.

Verba volatica malignitatis inſignia. — Idem. — Luc. 8. 18. — Marc. 4. 24.

Animo dolenti nihil oportet credere:
Etiam innocentes cogit mentiri dolor.

Publ. Syr.

Ait Publius Syrus in *Mim.* v. 252. Hinc quid audiatur conſiderandum, ne emergat ex auditione periculum: equidem quod officioſè auditur quaſi à zelo flagranti; oriri ſolet quandoque à corde pravo dolente: & quod per aures concepit cor quaſi verum, clareſcit verè enormiſſimum mendacium. Videndum utique ab oculis mentis, quid hauſerit auris; ne ſit poteſtatis auctoratæ præcipitium, in vulnus falſum medicaminis propoſitum: igitur magis impellit, quod proditur à dolore ſub velamine nitido amabilis innocentiæ.

Dolenti non detur fides.

2 *Videte quid audiatis. Videte quomodo audiatis. Quid* entitatem definit. *Quomodo* regulam, ſive formulam oſtendit: & ut diſcernatur vocum audita quidditas, in modo audiendi ſignatur moderamine qualitas; quandoquidem enunciabitur quicquid ſuggerit prolubium, ni qui auriculam præbet, habuerit modum. Modus eſt regula, qua videntur ad libramen audita, ut conſtet integra cuiuſcuius digna fama: & ad entitatem denunciantis ſignatur modus audientis; ut videat quomodo audiat: ſiquidem prudenter perpendens denuntiationem; cognoſcet prorsùs, nullam habuiſſe entitatem. Quidam ductus dulcedine cantus luſciniæ, voluit ſcire, an ita grata Philomela palato, ſicut fuerat auditui modulamine conſono. Illecebrà gaudibundus comprehendit, ſed comprehenſam faſtidivit: quoniam ubi ſtomacho expectabatur ſuavitate ſatietas, ſine corpore invenit plumas & plumas: unde nauſeà (quia deglutire nequibat) bileque commotà dixit: *Totum vox, nihilque prætereà.* Vide Rufum Feſt. Avian. in *Fabul.* Siccine uſuvenit ſuſurronis garruli cantus; ubi in audiente vocis dulcedinem, reperitur & modus. Plures voces audiuntur, quæ animum abducunt quoniam voces ſuaves: ſed harmoniam non formant, dum harmonicè formantur, ſi à prudente cum modo audiendi excipiuntur: ſiquidem exploratur à cordato modo audiendi, voces eſſe ſine corpore. Sunt nonnulli voraces opinionis ſub vocibus veritatis, quæ minimè placent, quippe ſtomachum non implent (Vernaculè: *No hacen buen eſtomago.*) & audità ſuaviter moleſtiſsimè ferunt, quia deglutire non poſſunt: daturque in veritatem auditui modus, ne in aſſertionem vocum tinniat audi-

Sit in auditione modus — Avian. *Suſurri voces ſine corpore.*